УДК 330.322 **DOI**: https://doi.org/10.31521/modecon.V43(2024)-12

Полчанов А. Ю., доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів та цифрової економіки, Державний університет «Житомирська політехніка», м. Житомир, Україна

ORCID: 0000-0001-6019-9275
e-mail: polchanov@gmail.com

Виговська Н. Г., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів та цифрової економіки, Державний університет «Житомирська політехніка», м. Житомир, Україна

ORCID: 0000-0001-7129-6169
e-mail: fem_vng@ztu.edu.ua

Дячек С. М., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та цифрової економіки, Державний університет «Житомирська політехніка», м. Житомир, Україна

ORCID: 0000-0003-2061-9938
e-mail: djacheksvetlana@ukr.net

Новак О. С., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та цифрової економіки, Державний університет «Житомирська політехніка», м. Житомир, Україна

ORCID: 0000-0002-5671-0306
e-mail: novak_os@ukr.net

Вплив економічного зростання на інвестиційну безпеку держави в умовах воєнного конфлікту: приклад України

Анотація. *У статті досліджено питання впливу економічного зростання на інвестиційну безпеку держави в умовах воєнного конфлікту на прикладі України. Методологічною основою дослідження стали загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, зокрема методи теоретичного узагальнення, абстракції, аналізу, синтезу, а також методи економіко-математичного моделювання. Інформаційною базою дослідження стали наукові праці, нормативно-правові документи та дані Групи Світового банку щодо зміни ключових макроекономічних показників України протягом 2000-2022 рр., а також макроекономічний прогноз Національного банку України на 2023-2026 роки. Метою статті є кількісна оцінка впливу економічного зростання та воєнного конфлікту на інвестиційну безпеку України протягом 2000-2022 рр. та прогноз її стану на найближчі роки.*

За результатами критичного аналізу наукових праць було виявлено недостатню увагу дослідників до вивчення комплексного впливу макроекономічних та військово-політичних факторів на інвестиційну безпеку держави. Виявлено тенденцію до зниження валового нагромадження основного капіталу в Україні протягом 2008-2022 рр. та особливо низьке значення відповідного індикатора з початку воєнного конфлікту у 2014 році. Використання інструментарію кореляційно-регресійного аналізу дало можливість встановити, що зростання ВВП на 1 п.п. в поточному році призводить до зростання валового нагромадження основного капіталу на 0,15 п.п. в поточному році та 0,16 п.п. в наступному (сумарний кумулятивний ефект становить + 0,31 п.п.). Крім того, за інших рівних умов воєнний конфлікт призводить до зниження валового нагромадження основного капіталу на 4 п.п. Це дало можливість зробити прогноз зміни валового нагромадження основного капіталу в Україні протягом 2023-2026 рр. та обґрунтовано припустити поступове зростання даного показника. Крім того, встановлено, що для того, щоб валове нагромадження основного капіталу перевищило критичний рівень (18 % від ВВП) середній річний темп зростання ВВП України в умовах воєнного стану має знаходитись на рівні 8,2 %.

З метою забезпечення інвестиційної безпеки України в умовах воєнного стану запропоновано зміну спеціального податкового режиму Дія.City та рекомендовано включити до кваліфікованих видів діяльності експорт агро- та харчової продукції, а також металургії.

Ключові слова: *воєнний конфлікт; економічна безпека; інвестиції; інвестиційна безпека; моделювання.*

Polchanov A., Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor, Associate Professor of Department of Finance and Digital Economy, Zhytomyr Polytechnic State University, Zhytomyr, Ukraine

Vyhovska N., Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of Department of Finance and Digital Economy, Zhytomyr Polytechnic State University, Zhytomyr, Ukraine

Diachek S., PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of Department of Finance and Digital Economy, Zhytomyr Polytechnic State University, Zhytomyr, Ukraine

[1]**Стаття надійшла до редакції**: 15.02.2024
Received: 15 February 2024

Novak O., PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of Department of Finance and Digital Economy, Zhytomyr Polytechnic State University, Zhytomyr, Ukraine

Implementation of the depreciation policy in the formative component of the investment security of enterprises

Annotation. Introduction. *The article examines the question of the influence of economic growth on the investment security of the state in the conditions of a military conflict on the example of Ukraine. The methodological basis of the research were general scientific and special research methods, in particular, methods of theoretical generalization, analysis and synthesis, as well as methods of economic and mathematical modeling. The information base of the study included scientific works, regulatory documents, data of the World Bank Group on changes in the main macroeconomic indicators of Ukraine for the period 2000-2022, as well as the macroeconomic forecast of the National Bank of Ukraine for 2023-2026.*

Purpose. *The purpose of the article is to quantify the influence of economic growth and military conflict on the investment security of Ukraine in 2000-2022 and to forecast its state for the coming years.*

Results. *According to the results of critical analysis of scientific works, insufficient attention of researchers to the study of the complex impact of macroeconomic and military-political factors on the investment security of the state was revealed. The tendency of the decrease of the gross fixed capital formation in Ukraine in 2008-2022 and the particularly low value of the corresponding indicator since the beginning of the military conflict in 2014 was revealed. Using correlation-regression analysis, it was possible to determine that GDP growth by 1 percentage point in the current year leads to an increase in GFCF by 0.15 percentage points in the same year and by 0.16 percentage points in the following year (the total cumulative effect is +0.31 percentage points). In addition, other things being equal, the military conflict leads to a decrease in gross fixed capital formation by 4 p.p. This allowed to make a forecast of changes in gross fixed capital formation in Ukraine in 2023-2026 and to reasonably assume a gradual growth of this indicator. In addition, it was established that in order for gross fixed capital formation to exceed the critical level (18% of GDP), the average annual growth rate of Ukrainian GDP under martial law should be at the level of 8.2%.*

Conclusions. *To ensure the investment security of Ukraine in the conditions of a military conflict, it is proposed to change the special tax regime of Diya.City. It is recommended to include the export of agricultural and food products, as well as metallurgy, among the qualified activities of Diia.City.*

Keywords: *military conflict, economic security, investment, investment security, modelling.*

JEL Classification: *E 27, E 29, E 62.*

Постановка проблеми. Воєнний конфлікт в Україні, що триває з 2014 року, є одним із найбільших у світі після Другої світової війни. Зростання військово-політичної нестабільності у світі може призвести до появи нових воєнних конфліктів, свідченням чого є війни на Близькому Сході та в Африці.

В таких умовах для кожної держави важливим є захист її національних інтересів в питаннях залучення внутрішніх та зовнішніх інвестицій, необхідних для фінансування процесів суспільного відтворення, а також забезпечення функціонування сфери національної безпеки та оборони.

Інвестиційна безпека як складова економічної безпеки є однією з важливих елементів національної безпеки України, значення якої в умовах воєнного стану продовжує зростати.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання інвестиційної безпеки держави розглядалось в роботах багатьох вчених. Особливу увагу ми приділили аналізу дисертаційних робіт з проблематики інвестиційної безпеки. За даними Національного репозитарію академічних текстів в Україні було захищено 11 дисертацій, присвячених різним питанням інвестиційної безпеки держави:

1) «Інвестиційне забезпечення економічної безпеки держави» (автор - Сінельник О.В., 2004 рік захисту). Наукова новизна одержаних результатів полягає у проведені теоретико-методологічного та практичного аналізу сутності та особливостей інвестиційного забезпечення економічної безпеки держави, та обґрунтування його ролі в умовах перехідної економіки [10].

2) «Теоретико-методологічні засади забезпечення інвестиційної безпеки України через механізм інституційного інвестування на ринках цінних паперів» (автор - Мошенський С.З., 2009 рік захисту). Автором обґрунтовано теоретико-методологічні засади забезпечення інвестиційної безпеки України через розвиток інституційного інвестування на ринку цінних паперів, розроблено цілісну систему індикаторів інвестиційної безпеки фондового ринку та інституційного інвестування в Україні, а також обґрунтовано доцільність запровадження моделі єдиного мегарегулятора, як чинника забезпечення інвестиційної безпеки. Фактично ця ідея отримала своє практичне впровадження в Україні напередодні повномасштабного вторгнення [6].

3) «Інноваційно-інвестиційна діяльність промислових підприємств у системі забезпечення економічної безпеки держави» (автор - Токар В.В., 2013 рік захисту). Наукова новизна полягає в тому, що було ідентифіковано сукупну інноваційно-інвестиційну діяльність промислових підприємств як об'єкт економічної безпеки держави та розроблено методику оцінювання впливу фінансування сукупної інноваційно-інвестиційної діяльності промислових підприємств на забезпечення економічної безпеки держави [12].

4) «Формування інвестиційної складової національної економічної безпеки України» (автор - Малютін О.К., 2014 рік захисту). Наукова новизна полягає в тому, що розроблено теоретико-методологічний підхід до визначення рівня інвестиційної складової національної економічної безпеки, який передбачає поетапне дослідження

кризових сфер інвестиційного розвитку з врахуванням їх вагомості для національної економіки та оцінюванні комплексної інвестиційної загрози з позиції внутрішньогалузевого структурування економіки з подальшим інтервальним групуванням видів економічної діяльності [4].

5) «Інноваційно-інвестиційна складова економічної безпеки України» (автор - Федоренко А.Є., 2015 рік захисту). Основний науковий результат дисертаційної роботи полягає у вирішенні науково-практичної проблеми обґрунтування теоретичних засад і визначення напрямів інвестиційного впливу на забезпечення економічної безпеки України [13].

6) «Розвиток франчайзингу в Україні як чинник інвестиційної безпеки держави» (автор - Макаренко Т.Є., 2017 рік захисту). Автором встановлено структурно-логічні зв'язки між ознаками франчайзингової діяльності, економічними ефектами від неї та цілями інвестиційної безпеки держави, та розроблено науково-методичне забезпечення оцінки стану інвестиційної безпеки держави з урахуванням аспектів франчайзингу, що дозволяє формувати й реалізувати управлінські рішення стосовно розвитку франчайзингу в Україні з метою зміцнення її інвестиційної безпеки [2].

7) «Інвестиційна безпека України: діагностика стану та механізми забезпечення» (автор - Охримович М.М., 2018 рік захисту). Наукова новизна полягає в тому, удосконалено методичні підходи до формування інституційних та організаційно-економічних механізмів зміцнення інвестиційної безпеки України, практичне впровадження яких дозволить удосконалити інституціональний базис системи забезпечення інвестиційної безпеки держави, гарантувати надійний захист економічних інтересів в інвестиційній сфері, стимулювати інвестиційну активність суб'єктів національної економіки, забезпечити захист від дії реальних і потенційних загроз [8].

8) «Стратегія забезпечення інвестиційної безпеки України в умовах євроінтеграції» (автор - Ткаленко С.І., 2019 рік захисту). Основний науковий результат дисертаційної роботи полягає у тому, що запропоновано механізм моніторингу інвестиційної безпеки національних економік, метою якого є визначення оцінки загроз і ризиків інвестиційної безпеки, який проводиться на принципах контролю та аналізу, обліку індикаторів, ефективності, стимулювання, відповідальності й використання інструментів контролю (економічних, фінансових, соціальних, організаційних) використовуючи індикативний метод і дискримінантний аналіз, що дозволяє ідентифікувати стан держави як безпечний або небезпечний з погляду його інвестиційної безпеки та здійснювати прогнозування для прийняття відповідних рішень, що дозволить досягти економічного ефекту й здійснити оптимізацію інвестицій [11].

9) «Інституціоналізація інвестиційної безпеки України» (автор - Нікитенко Д.В., 2019 рік захисту). Наукова новизна одержаних результатів полягає в запропонованих методологічних засадах становлення інституту інвестиційної безпеки на основі конвергенції аксіологічного та інтеграційного підходів, урахування двоїстості характеру такого інституту, систематизації сукупності формальних і неформальних умов його становлення, що дозволило визначити чинники мотиваційного поля інвестиційної активності й механізму корегування поведінки та взаємозв'язків інвестиційних суб'єктів як основи інвестиційної безпеки [7].

10) «Інвестиційна безпека України» (автор - Мороз М.О., 2019 рік захисту). Основний науковий результат дисертаційної роботи полягає у тому, що побудовано функціональну, структурну, процесну та утворювальну моделі системи забезпечення інвестиційної безпеки з виокремленням їх базових елементів (цілей, завдань, функцій, об'єктів, суб'єктів; викликів і загроз, системи індикаторів; моніторингу й оцінки рівня безпеки; принципів, процесів, підсистем і організаційно-економічних механізмів, методів і інструментів її забезпечення) та визначено складові політики інвестиційної безпеки [5].

11) «Господарсько-правовий механізм забезпечення інвестиційної безпеки держави» (автор - Шпаков В.В., 2021 рік захисту). Автором встановлено, що інвестиційна безпека як певна властивість процесу функціонування господарської діяльності та об'єкт господарсько-правового забезпечення має подвійну політико-правову природу, а саме: безпековий аспект як складова економічної безпеки конституційно-правової категорії, а відтак і національної безпеки як такої, що передбачає визначення кола відповідних чинників-загроз та кола відповідних засобів господарсько-правового впливу з метою подолання або нейтралізації таких загроз; політико-правовий аспект, як складова економічної політики держави в руслі положень ст. 10 Господарського кодексу України, а відтак і внутрішньої та зовнішньої політики держави як такої. Відповідно питання правового забезпечення стану інвестиційної безпеки має бути елементно-структурованим у системі інститутів господарського права [14].

Результати аналізу дали можливість виявити міждисциплінарний характер обраної проблематики. Свідченням цього є захисти дисертацій, як в галузі юридичних наук (спеціальність 12.00.04 - Господарське право; господарсько-процесуальне право), так і економічних наук (спеціальності: 08.01.01 – «Економічна теорія», 08.00.03 – «Економіка та управління національним господарством», 08.00.08 – «Гроші, фінанси і кредит» та 21.04.01 – «Економічна безпека держави»). Крім того, значний акцент дослідників було зроблено на посиленні аналітичного інструментарію оцінки інвестиційної безпеки через уточнення та введення нових індикаторів;

Водночас недостатньо дослідженим залишився комплексний вплив макроекономічних та військово-політичних факторів на інвестиційну безпеку держави.

Формулювання цілей статті. Метою статті є кількісна оцінка впливу економічного зростання та воєнного конфлікту та інвестиційну безпеку держави

на прикладі України протягом 2000-2022 рр. та прогноз її стану на найближчі роки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Виходячи з Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України [9] під інвестиційною безпекою можна розуміти стан економічного середовища у державі, що стимулює вітчизняних та іноземних інвесторів вкладати кошти в розширення виробництва в країні. Відповідно до цього одним із ключових індикаторів інвестиційної безпеки держави є валове нагромадження основного капіталу.

Згідно зі згаданими рекомендаціями валове нагромадження основного капіталу можна виділити кілька рівнів економічної безпеки за цим індикатором:

1) критичний (до 18 % від ВВП);
2) небезпечний (від 18 до 20 % від ВВП);
3) незадовільний (від 20 до 23 % від ВВП);
4) задовільний (від 23 до 25 % від ВВП);
5) оптимальне (від 25 до 30 %).

При цьому важливим фактором зміни динаміки валового нагромадження основного капіталу є економічне зростання, виражене через річну зміну ВВП.

Проведений аналіз даних засвідчив тенденцію до зниження рівня економічної безпеки за даним показником після 2008 року, і починаючи з 2013 року він перебував на критичному рівні (таблиця 1).

Таблиця 1 **Динаміка зміни валового нагромадження основного капіталу та річного приросту ВВП України протягом 2000-2022 рр.**

Роки	Річний приріст ВВП, %	Валове нагромадження основного капіталу, % ВВП	Рівень безпеки
2000	5,90%	19,74%	небезпечний
2001	8,80%	19,77%	небезпечний
2002	5,34%	19,21%	небезпечний
2003	9,52%	20,58%	незадовільний
2004	11,80%	22,42%	незадовільний
2005	3,07%	21,87%	незадовільний
2006	7,57%	24,39%	задовільний
2007	8,22%	27,12%	оптимальний
2008	2,24%	25,91%	оптимальний
2009	-15,14%	18,32%	небезпечний
2010	4,09%	18,02%	небезпечний
2011	5,45%	18,35%	небезпечний
2012	0,15%	19,40%	небезпечний
2013	0,05%	17,32%	критичний
2014	-10,08%	14,14%	критичний
2015	-9,77%	13,55%	критичний
2016	2,44%	15,46%	критичний
2017	2,36%	15,78%	критичний
2018	3,49%	17,65%	критичний
2019	3,20%	17,62%	критичний
2020	-3,75%	13,37%	критичний
2021	3,45%	13,20%	критичний
2022	-29,10%	11,61%	критичний

Примітка *Роки воєнного конфлікту в Україні виділено темним кольором*
Джерело: база даних World Bank Open Data [1]

Для досягнення поставленої мети було висунуто такі гіпотези:

Гіпотеза 1 (Н1). Економічне зростання (за інших рівних умов) впливає на інвестиційну безпеку держави (Н1: $\beta 1 \neq 0$ або $\beta 2 \neq 0$). Очікується, що між зміною ВВП та валовим нагромадженням основного капіталу існує прямий зв'язок, причому цей вплив має відкладений ефект (зміна фактора в поточному періоду впливає на зміну результуючого показника в наступному періоді).

Гіпотеза 2 (Н2). Воєнний конфлікт (за інших рівних умов) впливає на інвестиційну безпеку держави (Н1: $\beta 3 \neq 0$). Очікується, що такий вплив має негативний ефект.

Для підтвердження припущення про наявність взаємозв’язку між інвестиційною безпекою держави

та її економічним зростанням з урахуванням воєнного конфлікту було використано модель лінійної регресії. При цьому в якості залежної величини для побудови економіко-математичної моделі було використано валове нагромадження основного капіталу у році t (GFCFt), а в якості факторів – річна зміна ВВП у році t (GDPGrowtht) та у році t-1 (GDPGrowtht-1), а також dummy-змінна Wart, що відображала наявність або відсутність воєнного конфлікту у році t.

Виходячи з цього, економіко-математична модель має такий вигляд:

$GFCFt = \beta0 + \beta1 * GDPGrowtht + \beta2 * GDPGrowtht-1 + \beta3 * Wart,$ (1)

Результати проведеного регресійного аналізу (табл. 2) надають можливість зробити висновок про вагомість параметрів моделі та її адекватність. Зокрема, скориговане значення коефіцієнта детермінації (Adjusted R2 = 0,679595) є вищим за критично допустиме мінімальне значення, і залишається статистично значущим на рівні 0,001. Це дає підстави стверджувати, що зміна інвестиційної безпеки держави, що виражена у зміні валового нагромадження капіталу на 68 % визначається зміною врахованих в моделі факторів.

Виходячи з наведених результатів, можна стверджувати про наступне:

1) Гіпотеза 1 підтвердилась. Зростання ВВП на 1 п.п. в поточному році призводить до зростання валового нагромадження основного капіталу на 0,15 п.п. в поточному році та 0,16 п.п. в наступному. Тобто, сумарний кумулятивний ефект становить + 0,31 п.п.

2) Гіпотеза 2 підтвердилась. Воєнний конфлікт призводить до зниження валового нагромадження основного капіталу на 4 п.п.

Таблиця 2 **Результати регресійного аналізу**

	Coefficient	*Std. Error*	*t-ratio*	*p-value*	
const	0.196981	0.00853957	23.07	<0.0001	***
$GDPGrowth_t$	0.147822	0.0266455	5.548	<0.0001	***
$GDPGrowth_{t-1}$	0.158600	0.0478632	3.314	0.0039	***
War	−0.0421732	0.00955442	−4.414	0.0003	***
Mean dependent var	0.184118	S.D. dependent var		0.041571	
Sum squared resid	0.009967	S.E. of regression		0.023531	
R-squared	0.725367	Adjusted R-squared		0.679595	
F(3, 18)	17.80880	P-value(F)		0.000013	
Log-likelihood	53.47821	Akaike criterion		−98.95641	
Schwarz criterion	−94.59224	Hannan-Quinn		−97.92835	
rho	0.605386	Durbin-Watson		0.742242	

Джерело: розрахунки авторів

Представлена модель дає можливість зробити прогноз щодо рівня інвестиційної безпеки України у 2023-2026 роках, базуючись на макроекономічному прогнозі Національного банку України щодо зміни ВВП (слід зазначити, що такий прогноз центрального банку базувався на припущенні про високий врожай пізніх культур, розбудові альтернативних експортних шляхів та стабільній енергетичній ситуації в енергетиці у 2024-2026 рр.) [3] та на ймовірному збереженні воєнного конфлікту.

Результати розрахунків прогнозу зміни валового нагромадження основного капіталу в Україні протягом 2023-2026 рр. на основі розробленої моделі представлено в таблиці 3.

Таблиця 3 **Прогноз зміни валового нагромадження основного капіталу в Україні протягом 2023-2026 рр.**

	Значення залежної змінної	Значення факторів		
Роки	$GFCF_t$	$GDPGrowth_t$	$GDPGrowth_{t-1}$	War_t
2023	11,71%	5,70%	-29,10%	1
2024	16,92%	3,60%	5,70%	1
2025	16,91%	5,80%	3,60%	1
2026	17,07%	4,50%	5,80%	1

Примітка *Розрахунок GFCFt здійснено виходячи з значень змінних GDPGrowtht, GDPGrowtht-1, та Wart у відповідному році*

Джерело: розрахунки авторів на основі Макроекономічного прогнозу до Інфляційного звіту Національного банку України [3]

Виходячи з наведених даних, можна припустити поступове зростання валового нагромадження основного капіталу протягом найближчих років. При цьому слід зазначити, що для того, щоб даний показник вийшов із критичного рівня (перевищив 18 % від ВВП), середній річний темп зростання ВВП за умови збереження воєнного стану має знаходитись на рівні 8,2 %, що виглядає малоймовірним.

Висновки. Починаючи з фінансової кризи 2008-2009 років простежувалась чітка тенденція до зниження валового нагромадження основного капіталу в Україні (у % від ВВП) як одного з основних індикаторів її інвестиційної безпеки, а з 2013 року цей показник постійно перебуває на критичному рівні.

Використання розробленої та обґрунтованої в статті економіко-математичної моделі дало можливість спрогнозувати поступове зростання валового нагромадження основного капіталу в Україні протягом найближчих років. В той самий час його значення перебуватиме на критичному рівні, що вимагає вжиття додаткових заходів із забезпечення інвестиційної безпеки держави в умовах воєнного стану.

Зарубіжний досвід успішного післявоєнного відновлення свідчить про важливу роль іноземних інвестицій. З огляду на це, перспективним є стимулювання нових іноземних інвестицій в Україну через розширення сфери застосування спеціального податкового режиму Дія.City, орієнтованого переважно на IT-сферу, на експортоорієнтовані види економічної діяльності. Наявні для Дія.City податкові переваги (знижена ставка податку на доходи фізичних осіб та можливість сплачувати податок на виведений капітал замість податку на прибуток) та декларована стабільність правового поля можуть компенсувати іноземним інвесторам воєнно-політичні ризики, характерні для сучасної економіки України.

Виходячи з поточної структури експорту України, до кваліфікованих видів діяльності для Дія.City доцільно віднести експортну діяльність у сфері сільського господарства, мисливства та надання пов'язаних із ними послуг, а також виробництво готових металевих виробів.

Література:

1. World Bank Open Data. URL: https://data.worldbank.org/.
2. Макаренко Т. Є. Розвиток франчайзингу в Україні як чинник інвестиційної безпеки держави : дис. … канд. екон. наук : 21.04.01. Київ : Національний інститут стратегічних досліджень, 2017. 217 с. URL: https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0417U006000/.
3. Макроекономічний прогноз до Інфляційного звіту за січень 2024 року. *National Bank of Ukraine*. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Macroeconomic_Forecast_table_2024_01.xlsx?v=7.
4. Малютін О. К. Формування інвестиційної складової національної економічної безпеки України : дис. … д-ра екон. наук : 08.00.03. Суми : Сумський національний аграрний університет, 2014. 487 с. URL: https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0514U000743/.
5. Мороз М. О. Інвестиційна безпека України : дис. … канд. екон. наук : 08.00.08. Київ : Державний вищий навчальний заклад "Університет банківської справи", 2019. 252 с. URL: https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0419U000656/.
6. Мошенський С. З. Теоретико-методологічні засади забезпечення інвестиційної безпеки України через механізм інституційного інвестування на ринках цінних паперів : дис. … д-ра екон. наук : 21.04.01. Київ : Національний інститут проблем міжнародної безпеки РНБОУ, 2009. 434 с. URL: https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0509U000634/.
7. Нікитенко Д. В. Інституціоналізація інвестиційної безпеки України : дис. … д-ра екон. наук : 08.00.03. Рівне : Національний університет водного господарства та природокористування, 2019. 530 с. URL: https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0519U000477/.
8. Охримович М. М. Інвестиційна безпека України: діагностика стану та механізми забезпечення : дис. … канд. екон. наук : 21.04.01. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 252 с. URL: https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0418U005146/.
9. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 № 1277 ; станом на 13.02.2024 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text.
10. Сінельник О. В. Інвестиційне забезпечення економічної безпеки держави: дис. … канд. екон. наук : 08.01.01. Київ : Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, 2004, 132 с. URL: https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0404U003967.
11. Ткаленко С. І. Стратегія забезпечення інвестиційної безпеки України в умовах євроінтеграції : дис. … д-ра екон. наук : 08.00.03. Чернігів : Чернігівський національний технологічний університет, 2019. 464 с. URL: https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0519U000704/.
12. Токар В. В. Інноваційно-інвестиційна діяльність промислових підприємств у системі забезпечення економічної безпеки держави : дис. … д-ра екон. наук : 21.04.01. Київ : Вищий навчальний заклад "Університет економіки та права "КРОК", 2013. 377 с. URL: https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0513U001295/.
13. Федоренко А. Є. Інноваційно-інвестиційна складова економічної безпеки України : дис. … канд. екон. наук : 08.00.03. Чернігів : Чернігівський національний технологічний університет, 2015. 204 с. URL: https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0415U001887/.
14. Шпаков В. В. Господарсько-правовий механізм забезпечення інвестиційної безпеки держави : дис. … канд. екон. наук : 12.00.04. Харків : Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2021. 229 с. URL: https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0421U101437/.

References:

1. World Bank Open Data. (2024). https://data.worldbank.org/.

2. Makarenko, T. E. (2017). Development of franchising in Ukraine as a factor of investment security of the state [PhD thesis, National Institute for Strategic Studies]. https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0417U006000/.
3. National Bank of Ukraine (2023). Macroeconomic forecast for the January 2024 Inflation Report. https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Macroeconomic_Forecast_table_2024_01.xlsx?v=7.
4. Malyutin, O. K. (2014). Formation of the investment component of the national economic security of Ukraine [Doctoral dissertation, Sumy National Agrarian University]. https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0514U000743/.
5. Moroz, M. O. (2019). Investment security in Ukraine [PhD thesis, State Higher Educational Institution "University of Banking"]. https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0419U000656/.
6. Moshenskyi, S. Z. (2009). Theoretical and Methodological Foundations of Ensuring Investment Security of Ukraine through the Mechanism of Institutional Investment in Securities Markets [Doctoral dissertation, National Institute for International Security Studies of the National Security and Defence Council]. https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0509U000634/.
7. Nikitenko, D. V. (2019). Institutionalisation of investment security in Ukraine [Doctoral dissertation, National University of Water and Environmental Engineering]. https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0519U000477/.
8. Okhrimovich M. M. (2018). Investment security of Ukraine: diagnostics of the state and mechanisms to ensure it [PhD thesis, Lviv State University of Internal Affairs]. https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0418U005146/.
9. Order of the Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine (2024). On Approval of Methodological Recommendations for Calculating the Level of Economic Security of Ukraine. № 1277. https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text.
10. Sinelnyk, O. V. (2004). Investment support for the economic security of the state [PhD thesis, Vadym Hetman Kyiv National Economic University]. https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0404U003967.
11. Tkalenko, S. I. (2019). Strategy for ensuring Ukraine's investment security in the context of European integration [Doctoral dissertation, Chernihiv National Technological University]. https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0519U000704/.
12. Tokar, V. V. (2013). Innovation and investment activity of industrial enterprises in the system of ensuring economic security of the state [Doctoral dissertation, Higher educational institution "KROK University of Economics and Law"]. https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0513U001295/.
13. Fedorenko, A. Ye. (2015). Innovation and investment component of Ukraine's economic security [PhD thesis, Chernihiv National Technological University]. https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0415U001887/.
14. Shpakov, V. V. (2021). Economic and legal mechanism for ensuring investment security of the state [PhD thesis, Yaroslav the Wise National Law University]. https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0421U101437/.

Ця робота ліцензована Creative Commons Attribution 4.0 International License